

PRITARTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2020 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. 3-622

RAŠTAS DĖL VALSTYBĖS SIEKIAMŲ TIKSLŲ IR KELIAMŲ LŪKESČIŲ VALSTYBĖS ĮMONEI LIETUVOS AUTOMOBILIŲ KELIŲ DIREKCIJAI

I. Tikslas

Šiuo raštu dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių (toliau – Raštas) pateikiami Susisiekimo ministerijos lūkesčiai dėl valstybės įmonės Lietuvos automobilių kelių direkcijos (toliau – Įmonė) veiklos kryptių, Įmonei keliamų tikslų ir veiklos principų. Lūkesčiai formuojami 4 metų laikotarpiui, tačiau pagal poreikį Raštas gali būti atnaujinamas. Raštas yra skirtas skatinti bendradarbiavimą tarp Įmonės ir Susisiekimo ministerijos.

Šiuo Raštu Susisiekimo ministerija nesiekia apriboti ar be reikalo išplėsti Įmonės ar jos valdymo organų teisių ar pareigų. Įmonė ir jos valdymo organai visų pirma privalo vadovautis galiojančiais teisės aktais, Įmonės įstatais ir kitais Įmonės savininko priimtais sprendimais, gerąją įmonių valdymo praktika ir prisiimti atsakomybę už priimamus sprendimus. Įgyvendinant šiuo Raštu išsakytus Susisiekimo ministerijos lūkesčius Įmonės valdymo organai privalo vadovautis protingumu, skaidrumu, efektyvumu ir racionalaus turto valdymo principais.

II. Įmonės paskirtis ir veiklos tikslai

Įmonės paskirtis – valdyti valstybinės reikšmės kelius bei organizuoti ir koordinuoti saugių eismo sąlygų užtikrinimą įgyvendinant eismo saugumo priemones valstybinės reikšmės keliuose.

Įmonės veiklos sritys atitinkančios valstybės interesą turi būti orientuotos į valstybinės reikšmės automobilių kelių atkūrimą, priežiūrą ir plėtrą, užtikrinant sklandų krovinių ir keleivių judumą, skatinant transporto sistemos darnumą, didinant eismo saugą ir kelių saugumą. Įmonės pagrindiniai tikslai, atitinkantys valstybės interesą yra šie:

1. Užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu tvirtinamoje Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau –KPPP) finansavimo lėšų naudojimo sąmatoje numatytos lėšos būtų efektyviai panaudotos valstybinės reikšmės kelių tinklui plėsti ir prižiūrėti.

2. Vykdyti Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme ir kituose teisės aktuose Įmonei nustatytas funkcijas.

3. Tenkinant viešuosius interesus vykdyti komercinę veiklą transporto infrastruktūros srityje.

Susisiekimo ministerija tikisi, jog Įmonei keliami lūkesčiai taps Įmonės strateginio veiklos plano dalimi, veiklą vystys šiame rašte nurodytomis kryptimis, kurios atitiks Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų įstatymo nuostatas, Valstybinės saugaus eismo gerinimo programos „Vizija – nulis“, Nacionalinės susisiekimo plėtros 2014–2022 metų programos uždavinius, ir jų įgyvendinimo siektini rodikliai ir reikšmės atsispindės strateginiame veiklos plane.

III. Nefinansiniai lūkesčiai

Valstybinės reikšmės automobilių kelių kokybė ir saugumas. Įmonė privalo užtikrinti saugų, patogų ir ekonomišką krovinių ir keleivių judumą valstybinės reikšmės keliuose, plėtoti naują ir pagerinti esamą TEN-T ir kitų valstybinės reikšmės kelių infrastruktūrą. Užtikrinti, kad valstybinės reikšmės kelių kokybė atitiktų Kelių priežiūros vadove nustatytus rodiklius, taip pat kontroliuoti vietinės reikšmės kelių kokybę, kurie finansuojami KPPP lėšomis. Susisiekimo

ministerija tikisi, kad Įmonė diegdama intelektualias transporto sistemas ir kitas naujas technologijas užtikrins eismo saugą ir kelių saugumą.

Valstybei svarbūs projektai. Įmonė turi užtikrinti, kad strateginę reikšmę valstybei turintis Via Baltica projektas būtų įgyvendintas laiku. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Įmonė užtikrins ir kitų valstybei svarbių kelių infrastruktūros projektų savalaikį įgyvendinimą, o projektuojant, statant naujus, rekonstruojant ypatingųjų statinių kategorijai priskiriamus statinius, įmonė taikys statinio informacinio modeliavimo (BIM) metodus.

Inovacijos ir lyderystė. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Įmonė taps tvaria, pažangia, modernia ir efektyviai veiklą vykdančia įmone, teikiančia prioritetus inovatyviems technologiniams sprendimams vystyti, kuriais būtų sukuriama pridėtinė vertė kelių naudotojams ir kitiems Įmonės klientams, pačiai Įmonei.

Skaidrumas ir rizikos valdymas. Įmonė turi užtikrinti, kad būtų viešai skelbiama visa informacija nurodyta Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairėse. Siekti, kad įmonėje apskaita būtų tvarkoma taip, kad būtų užtikrintas finansinės atskaitomybės sudarymas pagal tarptautinius apskaitos standartus. Įmonėje turi būti įdiegtos pažangiausios korupcijos prevencijos ir rizikų valdymo priemonės, diegiama ir nuolat tobulinama rizikų valdymo sistema. Įmonė turi užtikrinti, kad viešieji pirkimai būtų vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų norminių teisės aktų nuostatomis, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pirkimo dokumentams parengti, užtikrinant, kad jie būtų aiškūs, tikslūs ir išsamūs, o pirkimo procedūros vykėtų skaidriai.

Efektyvumas. Įmonė, siekdama užtikrinti efektyvų ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą turi optimizuoti veiklos procesų valdymą, taikyti sprendimus, užtikrinančius racionalų ir efektyvų KPPP lėšų bei asignuotų ES lėšų naudojimą. Įmonė turėtų vadovautis gerąja tvaraus ir subalansuoto vystymosi praktika, į strategiją integruoti Jungtinių Tautų darnaus vystymosi principus aplinkosauginiu, socialiniu ir ekonominiu aspektais ir siekti užtikrinti technologijų naudojimą ir atsparios klimato kaitos pokyčiams infrastruktūros plėtrą. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Įmonė siekdama turėti integruotus ir efektyviai valdomus duomenis, įdiegs Įmonėje skaitmenizuotą turto ir apskaitos valdymą.

Geroji valdysena. Įmonė, atsižvelgdama į VšĮ „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ teikiamas rekomendacijas valdysenai gerinti, turi užtikrinti efektyvią ir geriausią valdymo praktiką atitinkantį valdymą ir siekti, kad Valstybės valdomų įmonių gerojo valdymo indekso vertinimo metinėse ataskaitose Įmonė būtų vertinama ne žemesniu kaip A įvertinimu. Įmonė privalo vadovautis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) rekomendacijomis ir gerosiomis EBPO šalių praktikomis.

Klientų aptarnavimo kokybė. Įmonė turi didinti klientams teikiamų paslaugų vertę, plėsti paslaugas, gerinti aptarnavimo kokybę ir didinti klientų pasitenkinimą paslaugomis. Įmonė turi užtikrinti, kad valstybinės reikšmės automobilių kelių infrastruktūra būtų pritaikyta ir draugiška žmonėms su specialiaisiais poreikiais.

Socialinė atsakomybė ir darbuotojų įsitraukimas. Įmonė privalo vykdyti savo veiklą pagal aukščiausius skaidrumo, valdysenos, etikos ir socialinės atsakomybės standartus ir taikyti modernius personalo vertinimo metodus ir siekti jų vertės augimo. Susisiekimo ministerija tikisi, kad Įmonė dės pastangas didinti darbuotojų įsitraukimą, darbuotojų motyvaciją ir profesinį augimą, užtikrins darbuotojams sąžiningą ir rinkos sąlygas atitinkantį darbo užmokestį ir darbo aplinką. Įmonės valdyba ir vadovybė siekdama aukštos, aiškiomis vertybėmis pagrįstos kultūros, patrauklaus darbdavio reputacijos palaikys nuolatinį ir konstruktyvų dialogą su darbuotojų atstovais.

Susisiekimo ministerija tikisi, kad valstybėje kilus ekstremalioms situacijoms ar kitoms nenumatytoms aplinkybėms, darančioms reikšmingą poveikį visuomenės gerovei ir saugumui, Įmonė bus socialiai atsakinga ir prisidės prie valstybės veiksmų kovojant su šių situacijų ir aplinkybių padariniais.

IV. Finansiniai lūkesčiai

Įmonės vidutinė nuosavo kapitalo grąža (ROE) turi būti ne mažesnė nei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas dydis, jo nenustačius, turi būti siekiama pelningos veiklos.

Pelno ĩmoka turi būti mokama ne mažesnė nei pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės ĩmonių ĩstatyme nustatytą pelno ĩmokos skyrimo formulę, kurioje jų dydis yra susietas su nuosavo kapitalo grąžos rodikliu (ROE).

V. Bendri lūkesčiai dėl veiklos principų

Įmonės galutiniai savininkai yra mokesčių mokėtojai, todėl Įmonės valdymo organai privalo dėti visas pastangas, jog Įmonė būtų valdoma atsižvelgiant ĩ gyventojų viešuosius interesus ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos ĩstatymo nuostatas.

Įmonės valdybos pirmininkas ir vadovas turėtų periodiškai pristatyti Susisiekimo ministerijos vadovybei atnaujintą strateginį planą, metinius biudžetus ir rezultatus, metines valdybos savęs vertinimo išvadas.

Įmonės valdyba turėtų veikti nepriklausomai, tačiau Susisiekimo ministerija tikisi, jog valdyba iš anksto informuos apie esminius Įmonės sprendimus. Esminiais sprendimais laikomi šie valdybos priimami sprendimai apie:

- potencialius valdybos narių interesų konfliktus;
- potencialius teisinius ginčus;
- kelių saugumo ir eismo kokybės rodiklius valdomuose keliuose;
- galimus Įmonės darbuotojų ar susijusių šalių sukčiavimus;
- esminius pokyčius Įmonės veikloje;
- didesnio masto darbuotojų atleidimus;
- stambius ĩsigijimus ar pardavimus;
- galimą žalą visuomenei, gamtai, ekonomikai ar valstybės saugumui;
- spaudos pranešimus, kurie gali reikalauti Susisiekimo ministerijos atstovų komentarų;
- bet kokio masto korupciją ar politinę intervenciją;
- kitas esmines rizikas, keliančias grėsmę Įmonės veiklos tęstinumui.

Įmonės valdyba turėtų vadovautis protingumo principu ir informuoti ir apie kitus potencialiai su savininko interesais susijusius svarbius sprendimus.
